

2482

1332

10544

E. M. Kelly - N. York

Vildi aabits

Am. A. M. Junius, Pea.

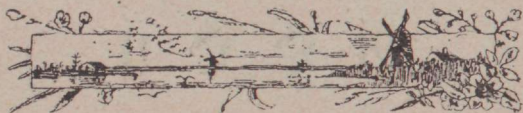
Hind 15 top.

Дозволено цензурою. Юрьевъ, 19. декабря 1897. г.

Печатано въ Балт. хромолитографіи и типографіи А. М. Липшица,
РИГА, Карловская улица № 31.

I 3332

Pildi-aabits.

R. Sööt i trüff ja kulu.

Turjem, 1898.

ENSV TA
Kirjandusmuuseumi
Arhiivraamatukogu

34827

Õesti feele tähestik.

a b d e g h i j k l m n

o p r s s̄ t u w ä õ ö ü

A B D G G H J K L

M N O P R S T u W

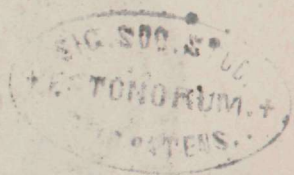
Ä Ö Ü

H a b i t s.

1.

a e i o u m n a e i o u m n

ai, ei, oi, ui, nui, mai, ma, mu=na, mi=na,
ni=mi, o=ma, o=nu, u=ni, a=num, ni=na.

Löwi.

Rebane.

Tiger.

2.

ä ö õ ü j l r ſ ä ö ó ü j l r f

ja, a=ru, a=ju, u=ju, ö=la, mö=la, fi=le, sü=le, nü=ri,
mü=ra, lä=ra, sä=ra, sõ=na, ja=la, mu=ru, ni=su,
li=na, mä=ra, si=na, li=ma, õ=li, ü=li.

3.

g k h w g k h w

a=ga, ka=na, ma=ha, ha=ga, re=gi, ro=hi, sü=fi,
ra=ha, ku=ri, ka=la, ka=wa, wa=ga, su=ga, si=ga,
ki=sa, nu=ga, ke=re, wi=ga, ku=hi, he=lin, kō=lin,
lō=wi, wa=lu, sü=gaw, wä=ga, wō=su.

4.

b p d t s b p d t s

wa=ba, ta=pa, pa=da, ka=ta, pa=gar, pu=der,
ma=gus, tü=hi, pu=has, ü=di, lu=bi, tu=ba, pi=du,
ri=fas, tü=li, tü=hi, wä=hi, mö=te, mö=du, ka=te,
ka=de, mö=ni, pa=ber.

5.

aa ee ii oo uu ää öö õõ üü

maa, tee, nii, soo, luu, pääl, tööl, rõõm, süü,
haam, ees, uus, hiir, öö-sel, lõõm, äär, õis,
kõis, ldi, aus, reis, kdu, õun, täis.

6.

ll mm nn rr js

amm, tall, kann, kass, põlle pael, tõrre wits,
kulli küüs, mäna mets, tamme tõru, kassa
hoidja, linna piir.

7.

pp tt ff

tule tupp, tapa ära, pane patta, kata lauda,
waata kufke, sukka pael, pööra kotta, tõmba tiffu,
tõsta sülle, wõta finni.

8.

- A a** Andres algab.
B b Berlin Saksamaa pealinn.
D d Dagmar oli Daani kuninga tütar.
E e Elisa oli prohwet.
G g Gideon oli kohtumõistja.

H h	Hindrik ja Hans on wennad.
I i	Ingel kaitseb last.
J j	Jakob oli Jijaku poeg.
K k	Kusta ja Kaarel kaklewad.
L l	Leena ja Liisa laulawad.
M m	Märt ja Miku magawad.
N n	Nikolai on meie Keiser.
O o	Oto ja Olga otsiwad marju.
P p	Peeter ja Pärt puhastawad põldu.
R r	Roosa ja Reet räägiwad ruttu.
S s	Siim ja Sander segawad sawi.
T t	Tiiu ja Tiina teewad tööd.
U u	Ursula on uhke tüdruk.
W w	Willem ja Wiiu weawad wett.

Lugemised.

1. Ühikud ütelused.

Mina loen, sina mängid, tema mõtleb, meie jalutame, teie räägite, nemad seisawad. Lumi sulab. Wesi külmetak. Päikene paistab. Wihma sadab. Raud roostetab. Kuld läigib. Roos ditseb. Oks pistab. Hobune jookseb. Koer haugub. Linn lendab. Kana kaagutab.

2. Wanad sõnad.

Ügal mehel oma wiis. Wana tee, wana sõber. Aega mööda asjad käiwad. Üheksa ame-

tit, künnes nälq. Paha lind, paha laul. Diguse wastu ei saa üksqi. Parem karta kui kahetseda. Rahu kosutab, waen kaotab. Mida armsam laps, seda libedam wits.

3. Mõistatused.

1. Seest siiru wiiruline, pealt kulla karwaline?
 2. Pere sööb, laud laulab?
 3. Keerleb ja weerleb, kui otsa saab, siis muneb?
 4. Hobune tallis, jaba rästas?
 5. Kelle pea süüakse, nahk müüakse, aga liha ei kõlba?
 6. Keli neitsikest lähewad üle nurme nuttes?
 7. Hobune ohjata, mees piitsata, tee tolmuta?
 8. Wana wakk, uus kaas.
-

4. Lapse palwe.

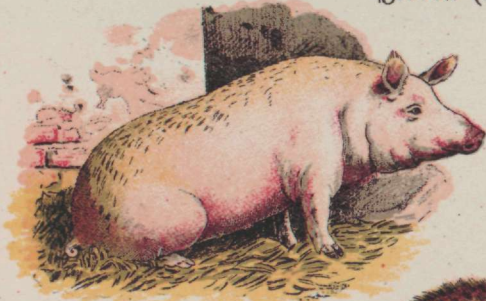
Mind helde Jeesuke wagaks tee,
Siis minu juurde saan taewasse!

5. Piibli jalmid.

Laske lapsukesed minu juurde tulla ja ärge feelge neid mitte, sest nende pärast on Jumala riik. Muusta oma isa kõigest südamest ja ära unusta mitte oma ema waewa; mis wõid sa neile jälle tasuda, nõnda kui nemad sulle head on teinud. Lapsed, kuulge oma wanemate sõna kõigis asjus, sest see on Jumala meele pärast. Kes ei hooli õpetusest, põlgab oma hinge ära; aga kes noomimist wõtab kuulda, see saab targa südame kätte.

Zeebra (Tseebra).

Siga.

Nirk.

Bold-hiir.

6. Homniku laul.

Sinu nimel ärkan üles,
Sulle laulan kiitust ka.
Kanna mind sell päewal süles,
Sunnista mind armuga.
Sina minu Jeesuke,
Mina sinu lapsuke!

M. Kõrber.

Mina olen üks hea karjane; hea karjane jätab oma elu lammaste eest. Jehowa on mu karjane, ei mull pole ühtegi waja.

7. Raamat.

„Tule minu juurde,“ ütles ema lapsele, „tule, siin on üks raamat sinule, wõta ja loe!“ Laps waatas raamatu sisse. „Oh“, ütles ta, „seda ei wõi mina mitte lugeda, see on mulle liig raske!“

„Küll ja juba mõistad,“ ütles ema, „hakka aga peale!“ Laps luges ühe sõna, siis weel ühe ja nõnda edasi. Ta läks rõõmu pärast punaseks ja luges hobusest, lehmasst koerast, anist ja rebasest: Kas see ei olnud kena?

8. Jõulu õhtul.

Waata, ma kuulutan teile suurt rõõmu, mis kõigele rahwale peab saama, sest teile on täna Taaweti linnas Snnistegija sündinud, kes on Jeesus Kristus.

Sa püha, kallis Jeesuke,	Maailm kõik istus pimedas
Sa tulid meile lastele,	Sind Jõsa meile läkitas
Meid pidid puhtaks pesema	Meid walgustama tõega
Ja omaks lasteks tegema.	Ja õnnistama armuga.

Oh püha, kallis Jeesuke, Su sündimise päew on see. Seepärast kõige ilma peal On täna lastel hea meel.	Mind õnnista, ma nooruke! Mu südant, Jeesus, puhtaks tee, Mu hingeft rooja kauta, Mind eluweega jahuta.
--	---

Mull anna tõsiſt alandust
 Ja kasvata ka armastust,
 Et püha nagu inglise
 Su juure saakſin taewasſe.

Malm.

9. Oma ja laps.

„Emafene, üttele, miks armastad ja oma last nii südamelikult?“ Emafene ütteleb: „Kas sina seda ei tea mitte? armastan selle pärast, et ta ikka tasane on, ei nuta ega kiskenda mitte, ja rõõmus on ta ka nagu linnufene pöödsas. Vähe ta aga magama, siis naerab ta, ja kui ta üles ärkab, siis annab ta mulle suud ja naerab jälle; selle pärast armastan ma teda nõnda kängesti, kui midagi muud laia maailma peal.“

„Lapsufene, üttele, miks armastad ja oma emakeft nii südamelikult?“ Laps ütteleb: „Kas sina seda ei tea mitte? armastan selle pärast, et ta minu eest hoolt kannab, mind käte peal hoiab, minu üle walwab, kui ma haige olen, mind söödab ja joodab, mulle riidid ja jalakatet annab ja nõnda hea mu wastu on, kui keegi muu ei ole; selle pärast armastan ma teda nii südamelikult.“

10. Shtu laul.

Wõta mind ju tiiva alla,
 Helde, kallis Jeesuke;

Minu peale armušt wala
Dma waimu rohkesti!
Ole fina minuga,
Kui ma lähen hingama!

M. Rörber.

11. Önn meie keisrile.

Önn meie keisrile,
Önn tema riigile,
Önn köigile!
Sind Jumal täname,
Sult, Issand, palume
Önne ja önnistust
Mei' keisrile!

Önn meie Wenemaal
Ja keisri warju all,
Önn Wenemaal!
Issand, oh önnista,
Et köit wõiks ditfeda,
Mis meile kasuks on,
Önn Wenemaal!

Ei wõi meid waenlased,
Olgu küll wihased,
Siin hirmuta:
Du Jumal taewas weel
Ja keiser trooni peal,
Siis pole hirmu meil —
Önn keisrile!

J. W. Jannsen.

12. Jeesus önnistab lapsi.

Ja emad töiwad lapsukesi Jeesuse juurde, et tema neid önnistaks. Aga jüingrid sõitlesiwad neid, kes lapsi tema juure töiwad. Aga kui Jeesus seda nägi, sai tema meel wäga haigeks ja ta ütles neile: „Waske need lapsukesed minu juurde tulla ja ärge keelge neid mitte, sest niisuguste päxalt on Jumala riik. Töest, mina ütlen teile, kes iial Jumala riiki wastu ei wöta kui lapsuke, see ei saa mitte sinna sisse.“ Ja tema wötis neid jülle ja pani käed nende peale ja önnistas neid.

(Mark. 10, 13—17.)

13. Pälwed

1) enne jõõmist.

Kõikide silmad lootwad, Jssand, sinu peale ja sa annad neile nende rooga omal ajal. Sa teed oma helde käe lahti ja täidad kõik, mis elab, hea meelega. Dnnista ka seda leiba ja rooga su nime auuks! Amen!

2) pärast jõõmist.

Tänagem Jehowat, sest tema on hea ja ta heldus kestab igawesti! Ta lasseb rohtu kaswada lojuste ja orast inimeste tarwituseks. Suured on su teud, Jumal, ja maa on täis su pärandsusi! Amen!

14. Poiss ja koer.

Poiss: „Tule nüüd, frantsjike, minule,
õpi istuma sirgesti!“

Koer: „Ma olen nii noor alles, kannata!
Kui suuremaks saan, siis õpeta!“

Poiss: „Ei, noorest peast õpid sa hõlpsasti,
See oleks jull pärast üks waene töö!“

Krants õppis, pea oli kõik tarkus käe,
Ta oskas istuda sirgesti,
Ta andis käppa ja tõi jälle kätte,
Mis wiisati sügawa jõe wette,
Sest rõõmustas poiss, ta õppis ka,
Ja targaks meheks kaswas ta.

Malm.

15. Kolm suurt pühha.

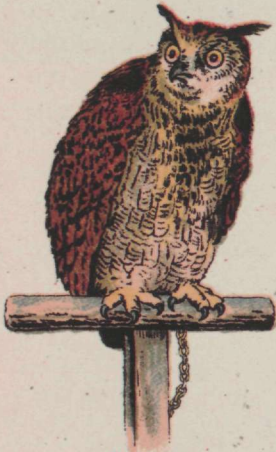
Oh sa rõõmulik,	Suur oli häda,
Oh sa õnjalik	Krist kaut' seda,
Jeesu sündimise pühake!	Hõiska, hõiska sa rahwale!

Döpit.

Kardinali lind.

Döfull.

Papagoi.

Kanari lind.

Tiflits.

Oh ja rõõmulik,
Oh ja õnsalik
Jeesu tõusmise pühake!
Surm nüüd on neeldud,
Õdimus tal keeldud,
Hõiska, hõiska ja rahwate!

Oh ja rõõmulik,
Oh ja õnsalik
Waimu saamise pühake!
Pime nüüd lõpeb,
Walge meid õppab,
Hõiska, hõiska ja rahwate!

A. G. Willigerode.

16. Piibli jalsmid.

Sina pead oma isa ja ema auustama, et sinu käsi hästi käib ja sina kaua elad maa peal.

Seda silma, mis isa hirwitab ja ei taha ema sõna kuulda, peawad kaarnad jõe ääres wälja noffima ja kotta pojad ära sööma.

Kes aga isa auustab, see lepitab patud ära, ja kes oma ema auustab, on selle jarnane, kes enesele warandust tallele paneb.

17. Hea õde.

Üks isa tahtis oma kabele lapsele rõõmu teha, sest et nad igas tükis sõnakuulelikud ja usinad oliwad. „Lapsed,“ ütles ta ilusal kewadisel hommikul, „täna wõtan ma teid lellepoja juurde kaasa, seal wõite suures õunaaias nii palju ümber karata, kui süda lustib. Tehke ennast walmis!“ — Nende sõnadega läks ta toast wälja.

Tema weikene poeg kargas seda kuuldes rõõmu pärast kui jänes mööda tuba ümber, lükkas koge-mata kivi waagna laua pealt maha ja kohe puruks katki. Tema sõsar Riisa aga jooksis ruttu ligi, tükka maast üles korjama. Seal tuli juba isa jälle tagasi. „Koh, Riisa, mis oled sa teinud?“

Kiisis ta pahase meelega. — „Armas isa,“ kostis
Viisa, „ära ole vihane!“ — „Vihane ma küll
ei ole,“ ütles isa, „aga et ja ka võeras paigas
niisugust kurja ei teeks, seepärast jääd ja täna
kodu.“

„Ma jään hea meelega kodu,“ vastas hea
laps, „kui aga isa vihane ei ole!“ — Seal ei
võinud tema wend enam wait olla; wõiste sil-
madega astus ta isa ette ja ütles: „Mitte Viisa
ei ole süüdlane, waid mina; mina tegin waagna
kattki, minu kohus on kodu jääda.“

Isa, kelle süda tema laste headuse ja armas-
tuse üle üksteise wastu täis rõõmu oli, wõttis
nad oma hõlma ja ütles: „Teie olete mõlemad
mu armsad lapsed, teie wõite mõlemad kaasa
tulla!“ Riiud oli laste rõõm veel suurem,
kui enne.

C. R. Jakobson.

18. Tütre tänu.

Millal maksan memme waewa,
Hea ema piima waewa,
Kahel käel kandemise?
Kaswatafid tütterida,
Wiisid põlles põllu peale,
Panid parmaste wahese,
Sületäite keskeella,
Et ei tulnud tuuli peale,
Ei saanud sadu rumala,
Ega weerenud wihma hoogu.

19. Jumala kümme käsku.

1. Mina olen Issand, sinu Jumal, sul ei pea mitte teisi jumalaid olema minu kõrval.
2. Sina ei pea mitte Jumala, oma Issanda nime ilma asjata suhu võtma; sest Issand ei jäta seda nuhtlemata, kes tema nime kurjasti pruugib.
3. Sina pead pühapäeva pühitsema.
4. Sina pead oma isa ja oma ema auustama, et sinu käsi hästi käib ja sina kaua elad maa peal.
5. Sina ei pea mitte tapma.
6. Sina ei pea mitte abielu ära rikkuma.
7. Sina ei pea mitte varastama.
8. Sina ei pea mitte ülekohut tunnistama oma ligimese vastu.
9. Sina ei pea mitte himustama oma ligimese koda.
10. Sina ei pea mitte himustama oma ligimese naist, sulast, ümardajat, veikseid ega muud, mis tema päralt on.

20. Jeesuse palve.

Meie Isa, kes ja oled taewas! Pühitsetud saagu sinu nimi. Sinu riik tulgu; Sinu tahtmine siindku kui taewas nõnda ka maa peal. Meie igapäevast leiba anna meile tänapäev. Anna andeks meie võlad, nõnda kui meie andeks anname omile võlglastele. Ära saada meid mitte kiufatuse sisse, vaid peasta meid ära kurjast. Sest sinu päralt on riik ja vägi ja au igawesti. Amen.

21. Arvutähed ehk numbrid.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25			
26	27	.	.	30	40	50	60	70	80	90	100		

22. Ladina numbrid.

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
XIII	XIV	XV	XVI	XVII	XVIII	XIX	XX	XXX			
13	14	15	16	17	18	19	20	30			
	XL	L	LX	LXX	LXXX	XC	C				
	40	50	60	70	80	90	100				

23. Harjutused.

- A a** Andres algab.
B b Berlin Saksamaa pealinn.
D d Dagmar oli Daani kuninga tütar.
E e Elisa oli prohvet.
G g Gideon oli kohtumõistja.
H h Hindrik ja Hans on wennad.
I i Ingel kaitseb last.
J j Jakob oli Iisaku poeg.
K k Kusta ja Kaarel kaklewad.
L l Leena ja Liisa laulawad.
M m Märt ja Miku magawad.
N n Nikolai on meie Keiser.
O o Oto ja Olga otsiwad marju.
P p Peeter ja Pärt puhastawad põldu.

Lume lind.

Pääfute.

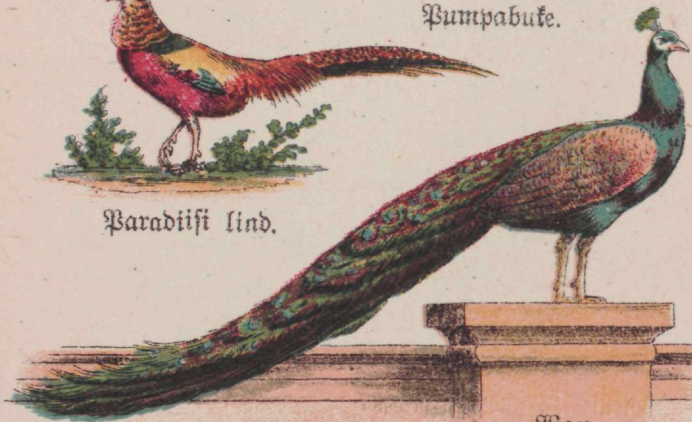
Mandli wares.

Pumpabufe.

Paradiisi lind.

Wau.

R r Roosa ja Reet räägiwad ruttu.
S s Siim ja Sander segawad sarvi.
T t Tiio ja Tiina teewad tööd.
U u Ursula on uhke tüdruk.
W w Willem ja Wiiu weawad wett.

24. Ladina keele tähestik.

a b c ch d e f g h i j
a b c ch d e f g h i j

k l m n o p q r s s t
k l m n o p q r s s t

u w v x y z ä ô ö ü
u w v x y z ä ö ö ü

A B C Ch D E F G
A B C Ch D E F G

H I J K L M N O P
H I J K L M N O P

Q R S T U W V X Y
Q R S T U W V X Y

Z Ä Ö Ö Ü
Z Ä Ö Ö Ü

25. üts forda üts.

1	ford	1	on	1	2	forda	1	on	2	3	forda	1	on	3
1	×	2	=	2	2	×	2	=	4	3	×	2	=	6
1	×	3	=	3	2	×	3	=	6	3	×	3	=	9
1	×	4	=	4	2	×	4	=	8	3	×	4	=	12
1	×	5	=	5	2	×	5	=	10	3	×	5	=	15
1	×	6	=	6	2	×	6	=	12	3	×	6	=	18
1	×	7	=	7	2	×	7	=	14	3	×	7	=	21
1	×	8	=	8	2	×	8	=	16	3	×	8	=	24
1	×	9	=	9	2	×	9	=	18	3	×	9	=	27
1	×	10	=	10	2	×	10	=	20	3	×	10	=	30
4	forda	1	on	4	5	forda	1	on	5	6	forda	1	on	6
4	×	2	=	8	5	×	2	=	10	6	×	2	=	12
4	×	3	=	12	5	×	3	=	15	6	×	3	=	18
4	×	4	=	16	5	×	4	=	20	6	×	4	=	24
4	×	5	=	20	5	×	5	=	25	6	×	5	=	30
4	×	6	=	24	5	×	6	=	30	6	×	6	=	36
4	×	7	=	28	5	×	7	=	35	6	×	7	=	42
4	×	8	=	32	5	×	8	=	40	6	×	8	=	48
4	×	9	=	36	5	×	9	=	45	6	×	9	=	54
4	×	10	=	40	5	×	10	=	50	6	×	10	=	60
7	forda	1	on	7	8	forda	1	on	8	9	forda	1	on	9
7	×	2	=	14	8	×	2	=	16	9	×	2	=	18
7	×	3	=	21	8	×	3	=	24	9	×	3	=	27
7	×	4	=	28	8	×	4	=	32	9	×	4	=	36
7	×	5	=	35	8	×	5	=	40	9	×	5	=	45
7	×	6	=	42	8	×	6	=	48	9	×	6	=	54
7	×	7	=	49	8	×	7	=	56	9	×	7	=	63
7	×	8	=	56	8	×	8	=	64	9	×	8	=	72
7	×	9	=	63	8	×	9	=	72	9	×	9	=	81
7	×	10	=	70	8	×	10	=	80	9	×	10	=	90
	10	forda	1	on	10	10	forda	6	on	60				
	10	×	2	=	20	10	×	7	=	70				
	10	×	3	=	30	10	×	8	=	80				
	10	×	4	=	40	10	×	9	=	90				
	10	×	5	=	50	10	×	10	=	100				

